Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: M. Emin Kantürk

Idarehanesi: Nuruosmaniye Caddesi No. 54 — Istanbul

18 EKİM 1951 PERŞEMBE

Sayı: 16

İşçi Hakkı

HAFTALIK SİYASİ MUSTAKIL GAZETE

Perşembe Günleri Çıkar

Başyazarı Kemal SÜLKER

Yıl: 1 — Fiyatı 10 Kuruş

Bölge Çalışma Müdürlüğü işçileri tatmin edici bir çalışma göstermiyor

(Gelecek Sayıda)

Yabancı Işçilere Yeni Iş Sahaları

2007 sayılı kanun tadil ediliyor - Bu suretle Türk tabiiyetinde olmıyanlar çeşitli işlerde çalışacak ve hariçten işçi getirtilebilecek

Yerli ve yabancı işçiler

KEMAL SULKER

Uzun senelerdenberi müzisyenleri ve garsonları birinci derecede ilgilendiren bir mesele var:

Yabancı uyruklu müzisyenlerin ve garsonların çalıştırılması.

Bu mevzuu biraz açıklıyalım:

2007 sayılı Kanun, bir kısım küçük san'atları yalnız Türk uyruğunda olan işçi ve san'atkârlara hasretmiştir. Fakat işverenler, müşterilere karşı tatbik etmek istedikleri normalden fazla para temini ve kanunsuz olarak çeşitli menfaat sağlama isteğini tahakkuk ettirmek için iki yola başvurmuştur:

1 — Türk işçilerini hileli yollara sevketmek.

2 — Yabancı uyruklu kimselerden faydalanmak.

Bilhassa Batı Müziği ile ilgili olan Türk san'atkârları ve garsonlar, işverenlerin yabancı uyruklu kimseleri fazlasiyle istihdam etmeleri üzerine kendi yaşama ve para kazanma haklarını korumak lüzumunu duymuşlardır. Zaman zaman toplanmış ve hükûmete şu taleplerini bildirme kararı almışlardır:

«— 2007 sayılı kanun hükümleri eksiksiz tatbik edilmeli, Türk işçisinin hakkı, Türk işçisine verilmelidir.»

Ve böylece de memleketimizde yabancı müzisyenlere ve yabancı garsonlara karşı düşmanlık hisleri belirmiştir.

Şimdi bu meseleyi umumî hatlar içinde mütalea etmek faydalı olacaktır:

Bir işçinin bir başka işçiye, bir müzisyenin bir başka müzisyene düşmanlığı işçi sınıfının kuvvetini dağıtmak ve parçalamak olur. Bir milletin bir başka millete düşmanlığı nasıl hoş görürlükle karşılanmazsa, bir işçinin bir işçiye düşmanlığı da o kadar iyi karşılanmaz.

Bir işçi, hangi tabiiyette olursa olsun dünyanın her yerinde san'atını yapabilme hürriyetine sahip olmalıdır. Hattâ bu, muhtelif memleketler işçilerinin arkadaşlığı ve birbirinin tecrübe ve bilgisinden istifadesi bakımından faydalıdır.

Ancak dâva şudur:

Işveren, yabancı uyruklu işçi ve san'atkârları yerli işçi aleyhine çalışan bir unsur haline getirmektedir. Bundan işçi zarar görmektedir ve memleketimizde beliren yabancı işçi düşmanlığı işte bundan ileri gelmektedir.

Bu durum karşısında yapılacak iş şudur:

Türk işçilerle yabancı uyruklu işçiler müşterek bir cephe kurmalıdır. Bu cephe işverenin kanunsuz hareketlerine, fiyat düşürme, fazla çalıştırma, müşteriden haksız ücret talep etme, Sendika Idarecilerini sindirme hareketlerine karşı kanun yoluyla harekete geçerse o zaman işverenlerin yerli işçiye karşı yabancı işçiyi bir «koz» olarak kullanması önlenmiş olur.

Bu dâvanın çıkar tarafı bizce budur.

Yeni tasarı işçileri teessüre sevketti

Ankara, (Özel) — İçişleri Bakanlığı Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı kanunu değiştiren bir tasarı hazırlamıştır. Tasarı ile, hâlen Türk tavandaşlarına tahsis edilmiş bulunan san'atlardan bir kısmı Bakanlar Kurulu kararı ile serbest bırakılabilecektir.

Bilindiği gibi, memleketimizde yalnız Türk vatandaşları tarafından yapılabilmekte olan san'atlardan bir kısmı şunlardır: Çalgıcılık, fotoğrafçılık, mürettiplik, berber-

(Devamı 4. cü sayfada)

Çalışma Bakanlığı

Lağvı haberi yalan, bütçesinin darâltıldığı ise doğrudur

Ankara, (Ozel) — Çalışma Bakanlığının bir Umum Müdürlük haline getirileceği hakkındaki haberler teyid edilmemektedir.

Ancak 1 milyon 600 bin liralık bütçesi olan Çalışma Bakanlığının, diğer Bakanlıklar gibi, bütçesinin yüzde beşi tasarruf için harcanmıyacaktır.

Esasen dar bir bütçeye sahip olan Bakanlığın hangı masraflardan tasarruf yapacağı zihinleri işgal etmektedir.

Malûliyet bareminin değiştirilmesi lâzım!

Somada, bir işçi sigortadan şikâyet ediyor

Soma, (Özel) — Garp Linyitleri İşletmesi Soma Madeni işçiçlerinden Osman Üzel bir iş kazası geçirmiştir. Fakat sigortadan kâfi

(Devamı 4 üncü sayfada)

Hasta işçilere hakaret eden iki sigorta doktoru

"Ben sizin babanızın uşağımıyım,, da ne oluyor ?

Son günlerde bazı sigorta doktorlarından şikâyet başlamıştır.

Tekelin Ahırkapı Tütün İşletme Evindeki Doktor Feridin hastalara sert ve haşin muamelelerde bu-

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Sellüloz Işçilerine zam

Fabrika Müdürünün üstün gayretleri

Dr. NACI ORTABAŞI

İzmit, (Özel) — İzmit Selüloz İşçilerinin ötedenberi devam edegelen ücret meselesi nihayet hal yoluna girmiş bulunuyor. Bundan altı ay evvel Selüloz İşçileri Sen-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Kaplumbağayıda Geçti!

Halk tipi ucuz evler inşaatı ağır gidiyor !

Vatandaşlar bekleye dursun; müteahhitle belediye yine ihtilâfa düştü. 65 evin yıktırılması muhtemel

Şehrimizde Belediye tarafından yaptırılmakta olan halk tipi ucuz evlerin inşaatı çok ağır olarak gitmektedir.

Bu evlerden Koşu yolunda yaptırılan 65 evin, müteahhitle Belediye arasındaki şartnameye uygun olmadığı bir tetkik neticesinde anlaşılmıştır. Bu sebeple evle-

(Devamı 4 ncü Sayfada)

işçileri barındırma yurdu açılıyor

Yurtta bir de işçi lokali bulunacak

Iş Bulma Kurumu Istanbul Şubesi için Lüleci Hendek mıntakasında bir arsa satın alınmıştır. Yapılacak yeni binada 150 yataklı İşçi Barındırma Yurdu ve işçi lokali de bulunacaktır. İşsizler, kendilerine iş bulununcaya kadar bir ay müddetle bu yurtta barınacaktır. İş bekliyenler de işçi lokalinde oturacaktır. İşverenler bu loneltme servisi de ihdas edilecektir.

Yeni binada ayrıca mesleğe yöneltmek servisi de ihdas edilecektir.

"İşgücü,, bürosu

Yeni yılın ilk aylarında şehrimizde bir büro faaliyete geçecektir. Yakın ve Orta Şark memleketleri için Uluslararası Çalışma Teşkilâtı tarafından idare edilecek büro «İş gücü» adını taşımaktadır. Büroya İş ve İşçi Bulma Kurumu memurları devam edecektir.

Soma Linyit işçileri zam talebinde bulundu

Soma, (Özel) — Soma Maden Ocağında çalışan işçiler yevmiyelerinin azlığından ve hayatın pahalılığından bahisle Soma Linyit Işçileri Sendikası Başkanlığına zam talebinde bulunmaları üzerine haklı görülen isteklerinin tahakkuku için Sendika ilgili makamlar nezdinde teşebbüse geçmiştir; başarılar dileriz.

DARILMACA YOK

"Herkes hakkına razı olsun efendim..,,

Millet Vekili Emrullah Nutku, Deniz Işçilerinin Kongresinde bir nutuk söyledi. Bir ara:

«— Herkes hakkına razı olsun. Eğer işçi ve işveren hakkına razı olursa ortada hiç bir ihtilâf kalmaz.» dedi.

Acaba işçinin hakkı nedir, işverenin hakkı nedir?

Bugünkü durumu şu: İşveren her yıl bir parça daha zengin oluyor, fabrikasını büyültüyor, yeni yeni evler alıyor, otomobilini yeni modellerle değiştiriyor. Işçi ise geçim endeksinden çok, pek çok aşağı ücret alıyor. Hasta oluyor, üç gün ne işverenden, ne Sigortadan beş para ala-

(Devamı 4 üncü sayfada)

İspirto Fabrikası İşçisi Konuşuyo :

Sendikalar ve yapacağı yardımlar

«Şimdi Sendikalar sosyal yardım kolundan başka hiç bir şey değil» diyen arkadaşlarıma bu yazımı ve işçi ve iş veren sendikaları ve Sendika Birlikleri Kanununu alıp okumaları tavsiyesinde bulunacağım.

Işçi ve Işveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Kanununun 1 inci maddesi aynen şöyle der:

«Işçi ve İşveren Sendikaları tüzel kişi olarak genel hükümlere göre haiz oldukları yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde bulunabilirler:

A) Uyeleri adına genel sözleşmeler akdetmek (Borçlar kanunu madde 316-317).

B) Işçi ve Işverenler arasındaki iş ihtilâflarında yetkili Hakem Kurullarına ve sair mercilere ihtilâfın konusu hakkında mütalea bildirmek ve hal şekli hakkında istekte bulunmak.

C) Işveren veya Sendikaları, iş arayanlara karşı ücreti rayiçten aşağı düşürmek teşebbüsile birleştikleri hallerde toplulukla iş ihtilâfını tetkike yetkili merci ve Hakem Kurullarına başvurmak. (Bu gibi hallerde toplulukla iş ihtilâfı hakkındaki hükümler uygulanır.)

D) Hastalık, işsizlik, sakatlık ve ölüm halleri için yardımlaşma sandıkları kurma ve üyelerin yararına sigorta sözleşmeleri akdetmek.

E) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarda hakkını arayan üyelerine ve hak sahibi mirasçılarına hukukî yardımda bulunmak ve genel sözleşmeden ve meslekî müşterek menfaatlarından doğan hususlarda ve sigorta haklarında üyelerini ve mirascılarını temsilen dâva ve husumete ehil olmak.

Meselâ: (Bu suretle sendikalar genel sözleşmeye dayanmayan hizmet aktile ilgili meselelerde üyelerine parasız veya mutedil ücretle avukat temin edebilir ve benzeri yardımlarda bulunur.)

F) Işçi Sigortaları Kurumu Kanunu ile Iş ve İşçi Bulma Kurumu Kanunu ve Çalışma Bakanlığının kuruluş hakkındaki kanun hükümlerine göre toplanan kurullara temsilci göndermek.

G) Uyelerin meslekî bilgilerini arttıracak ve kültürlerini genişletecek kurslar ve konferanslar tertip etmek ve boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak.

H) Istihsal, İstihlâk, Kredi ve Yapı Kooperatifleri kurmak için teşebbüste bulunmak ve yardım etmek.»

Arkadaşlar!. Görülüyor ki yukarıda belirttiğim kanun maddelerindeki yardımlar yalnız sosyal yardım olmayıp ekonomik, sosyal ve hukukî mahiyettedir. Şimdiye kadar Sendikalardan her ne sebepten olursa olsun istifa eden arkadaşlarıma ve şimdiye kadar Sendikaya girmeyen arkadaşlarıma derim ki: Biz işçilerin hayrına Sendikada üye olup ayrılmaz bir bütün ve kütle olalım ufak tefek hatâların düzeltilmesinde toplu fikirlerimizin pek çok ihtiyacı vardır.

Ibrahim ÇAKMAK

Muamele Vergisi Kanununun Aksak ve Hatılı Tarafları

Az ücret alarak ğeçinmiyen işçilerimiz, bu kanun yüzünden gadre uğramaktadır

Yazan
İhsan ATAY
(Avukat)

En çok tenkid ve şikâyet edilen kanunlarımızdan biri de, tatbik edilmekte olan Muamele Vergisi Kanunumuzdur.

Şikâyet, daha ziyade, büyük sanayicilerle, işçilerimizden gelmektedir. Vergi, nisbeti bakımından, ağır ve bilhassa, müstehlik geniş halk kütlelerine yüklenen bir vergi olduğundan, tesir ve alâka sahası geniştir.

Tenkid ve şikâyetler yerinde midir? Bir esasa istinat ediyor mu? Suallerine verilecek cevap «evet» tir. Kanun, bir ân evvel tâdir edilerek, geniş halk kütlelerinin Muamele Vergisi yükü hafifletilmeli; doğurduğu iktısadî, içtimaî ve sıhhî zararlar ortadan kaldırılmalıdır.

Muamele Vergisi Kanununda, şikâyetler, Imalât Muamele Vergisi üzerinde toplanmaktadır.

Bu Vergi, Muamele Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde: «Türkiye içinde imâl edilen maddelerin sınaî müesseseler tarafından teslimi Muamele Vergisine tâbidir.» şeklinde ifade edilerek doğmuştur.

Dahilî mâmulden alındığı gibi, hariçten ithal edilen mâmulden de alınır; nisbet şudur:

1 — Hububat unlarından yüzde 12,5,

2 — Çimento, tomruktan biçilmiş tahta ve kalas, pencere camı, çivi, çubuk halinde veya profilli demirlerden yüzde 12,5,

3 — Yenilecek ve içilecek maddelerden yüzde 15,

4 — Diğer mâmullerden yüzde 18,

5 — Banka, Banker ve Sigorta Şirketlerinden yüzde 10.

Kanun, bir kaç maddesiyle, Imalât Muamele Vergisi üzerinde muaflıklar ve istisnalar kabul etmiştir. Sanayiin parçalanması, rekabet, kaçakçılık ve sair mahzurlar bu muafliklardan ve istisnalardan doğmakta, şikâyet ve tenkidlerin esas mihverini de bu teşkil etmektedir.

Bu şikâyetlerin, daha doğrusu bu mücadelenin, mevcut istihsal sistemi içinde bir mânası da vardır: Sanayici, vergiden muaf küçük işletmeleri, kanunun himayesinden çıkartarak serbest rekabet alanına almak, istihsal ve sermayeyi temerküz ettirmek istemektedir.

ŞIKAYET VE TENKİDLERIN ESASLARI:

1 — Vergi, sınaî müesseselerin imâl ettikleri madein tesliminde satış bedeli üzerinn alınmaktadır. Vergi vasıtabir vergidir; sanayiciden, müsteik halk kütlesine geçmektedir.

Sanayici, Imalât Muamele Vergisini, satış bedeli içinde müşteriden almaktadır. Ancak, Maliyenin sanayiciden aldığı vergi satış bedeli üzerinden olduğundan, sanayici, verginin de vergisini vermektedir.

Bu yüzden, ithalât eşyasından alınan Imalât Muamele Vergisi ile, dahilî mamulâttan alınan Imalât Vergisi nisbeti arasında, ithal eşyası lehine, yerli nâmulât aleyhine bir fark hâsıl omaktadır.

İmalât Muamele Vergisinin, esas itibariyle, azamî nisbeti yüzde 18 dir. Lozan Muahedesinin ticaret kısmının 4 üncü maddesine göre, hariçten ithal edilen mâmulden, dahildeki aynı veya mümasili üzerinden alınan akissiz veya istihlâk resminden fazla resim alınamıyor. Bu itibarla, ithal edilen ecnebî mâmulâttan ancak, yüzde 18 nisbetinde İmalât Muamele Vergisi alınabilmektedir. Halbuki, sanayici, verginin de vergisini verdiğinden bu yüzde 18 nisbeti, dahilî mâmulâtta yüzde 21 — 24 e kadar çıkmaktadır.

Sanayici, vergiden de vergi alınmamak suretiyle bu farkın giderilmesini ve imalât Muamele Vergisinin sınaî mâmulât üzerinden kaldırılarak, toptan ticaretten veya ilk istihsalden veya ham maddeden alınmasını istemektedir.

2 — Vergi muaflıkları ve neticeleri:

a — Kanunun 11 nci maddesindeki ev san'atları; 12 nci maddesindeki küçük san'at muaflıkları ile, bazı hususî kanunlarla, bazı müesseselere verilmiş bulunan mutlak muaflıklar, şikâyetlerin özünü teşkil etmektedir.

Meselâ: Ankara Cezaevi Matbaasına mutlak bir muafiyet tanınmıştır. Bu matbaanın, muafiyetten istifade ederek, ezici bir rekabetle bir çok müteahhit işlerini üzerine aldığı görülmüştür.

b — Ev san'atları muaflığında, hariçten beşe kadar işçi almak müsaadesi vardır. Hariçten alınan bu işçilerle, ev san'atları küçük işletme haline gelmiştir. Buna itiraz edilmektedir.

C — Küçük san'at muaflığına gelince:

2 beygirlik muharrik kuvvet ve beş işçi kullanan küçük san'at müesseseleri İmalât Muamele Vergisinden muaftır. Bu muafiyetten istifade eden müesseseler, orta ve büyük sınaî işletmelerle âmansız bir rekabete girişmişlerdir. Bu yüzden kurulmuş bazı fabrikalar rekabete dayanamıyarak, makinelerini sökerek parça, parça satmışlar ve kapanmışlardır.

Bir kısım fabrikalar da, kanunun muafiyet çerçevesi içine aldığı küçük istihsal şekillerine bölünmüşlerdir. Bu hal, sanayiin parçalanması şeklinde ifade edilmektedir.

Asıl mühim olan nokta: Bir kısım sanayiin, vergi korkusu ile küçük doğmasıdır. Memlekette, vergiden muaf küçük işletmeler almış, yürümüştür. Aynı şahsın muhtelif küçük işletmeleri olduğu gibi, bazı kimseler de, hakikatte sahibi oldukları küçük işletmeleri eş ve dostlarının namlarına kaydettirerek çalıştırmaktadırlar. Vergi kaçakçılığının nevilerinden biri de budur. Bu küçük işletme sahipleri, kazandıkları paralarla işletmelerini büyütebilecekleri halde, vergiye tâbi olmak endişesiyle işletmelerini temerküz ettirmemektedirler.

Imalât Muamele Vergisinin mahzurlarından biri de, sanayiin büyüyerek gelişmesine mâni olmasıdır.

2 — İşçilerimiz de İmalât Muamele vergisinden şikâyetçidirler. Yenilecek ve içilecek maddelerden yüzde 15 Muamele Vergisi alındığı halde, lüks bir kumaş veya otomobilden yüzde 18 vergi alınmaktadır. Aradaki fark yüzde (3) tür.

Verginin zarurî ihtiyaç maddeleri üzerindeki nisbeti çok yüksektir. Halkın zarurî ihtiyaç maddelerinden olan şekerden alınan yüzde (130) ve kahveden alınan yüzde (136) Istihlâk Vergisi de göz önüne alınırsa, aylık kazançları 50 — 60 lirayı geçmiyen işçilerimizin Istihlâk Vergisi yüklerinin ne kadar ağır olduğu daha ilk bakışta anlaşılır.

Imalât Muamele Vergisi zarurî ihtiyaç maddelerinden kaldırılmalıdır. Diğer eşya üzerinde kademeli bir tarife ile lüks eşyaya doğru arttırılmalıdır.

a — Vergiden muaf küçük işletmeler, on işçiden az işçi kullandıklarından, buralarda çalışan işçilerimiz, Iş Kanunu hükümle-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Hukuk KÖŞESİ

Tahkimin aksaklıkları

III

Yazan: Av. Halûk Barutçuoğlu

Geçen iki yazıda İl Hakem Kurulları ile Yüksek Hakem Kurulunun kuruluşlarındaki aksaklıkları belirtmeğe çalıştık. Şimdi ise tahkimin aksayan diğer iki noktası yani giyabî muhakeme tarzı ile, uzlaştırma ve duruşmalarda avukat veya herhangi bir mümessilin bulunmaması esaslarına dair bir kaç söz söylemeğe çalışalım. Bu hususta sayın Profesör Bülent Nuri Esen şöyle diyor:

«Duruşmalarda her iki tarafın da bulunması lâzımdır. Taraflardan yalnız birinin davete uyarak duruşma günü gelmiş olması halinde uzlaştırma ve tahkim nizamnamesinin 51 nci maddesi gelmiş olan tarafın da heyet huzuruna kabul edilmiyerek anlaşmazlığın her iki tarafın gıyabında tetkik olunacağını yazmaktadır. Bundan başka, taraflar kendilerini vekil ile temsil ettirmek hakkına da malik değildirler. Filhakika, Iş Kanunumuzun 82 inci maddesinin Ç harfi şöyledir: «Gerek uzlaştırma toplantılarına ve gerek Hakem Kuruluna işçiler veya işveren yerine avukat veya dâvavekili, yahut vekâletname ile dışarıdan tayin edilmiş her hangi bir mümessil kabul edilmez.»

Gerek bu hükmün ve gerekse nizamnamenin 51 inci maddesinde yazılı gıyap hakkındaki hükmün mucip sebeplerini kestirebilmek çok güçtür. Bizce, her iki hüküm de sakattır. Dâvet olunan gün ve saatte gelmiş olan tarafın huzuru ile iktifa olunabileceği gibi, Hakem Kuruluna avukat gönderilme imkânları da taraflara verilebilir. Esasen, tatbikatta her iki taraf da lâyihalarını olsun, sözlü müdafaalarını olsun avukata hazırlatmaktadırlar.»

Biz de kanunun bu hükümlerinin sakat oldukları kanaatindeyiz. Evvelâ şunu söyliyelim ki şifahi yargılama usulünü tatbik eden Iş Mahkemeleri dahi taraflardan biri gelmediği takdirde hakkında gıyap kararı çıkartmadan aynı oturumda muhakemeye devam etmektedirler. Yani mahkemeler tek başına gelen tarafı dinledikleri halde acaba Hakem Kurulları neden tayin edilen gün ve saatte gelen tarafı dinlemekten imtina ediyorlar?

Halbuki, «Taraflardan birinin hasmının iddialarını cevapsız bırakması muhakemenin yürümesine engel teşkil etmemesi, müdafaadan vazgeçen tarafın dinlenmeden mahkûm edilmesi modern yargılama usullerinde kabul edilen bir prensiptir.»

Oysa ki mahkemeler tarafların iddialariyle bağlı olarak meseleyi rüyet edebildikleri halde Hakem Kurulları tarafların iddialariyle de bağlı olmadan kendilerine intikal eden ihtilâf üzerine resen ve müstakillen tahkikat icrasına salâhiyetlidirler. Bu hale göre Hakem Kurulu istediği takdirde gelmeyen tarafın iddia veya müdafaasını gerek doğrudan doğruya, gerekse dolayısiyle öğrenebilmek imkânına sahiptir. Fakat bu hal hiç bir zaman kendi hakkını müdafaa etmek için hazır olan bir tarafı dinlemekten imtina etmeğe sebep teşkil etmemelidir. Bir tarafın müdafaadan vazgeçmesi yüzünden diğer tarafın da müdafaa hakkını kaybetmesi dünyanın hiç bir yerinde ve hiç bir hukuk sisteminde görülmüş şey değildir.

Aksi halde, yani şimdiki halile, kanun kendi kendisile tezada düşüyor demektir. Zira bu kadar geniş tahkik salâhiyetleri verdiği Hakem Kurullarını, tarafları dinlemekten alıkoyması başka türlü izah edilemez.

Sayın Profesör Nuri Esen gibi biz de bu hükmün sebep ve hikmetini anlamış değiliz. Ancak şunu görüyoruz ki bu iki hükmün neticesi de aynıdır. O da iddiasını isbat etmek istiyen tarafa söz hakkı vermemek veya hakkını müdafaa ettirecek olanın müdafaasına mâni olmaktan başka bir şey değildir.

Hatırlar mısınız?

SENDİKALAR VE POLITIKA ILE MUNASEBETI

Profesör Doktor Suphi Nuri Ileri «Kooperatifler» adlı eserinde (945 üçüncü bası) Sendikacılık bölümünde şunları yazar:

«Sendikacılık bugün bütün dünyada pek önemli bir rol oynuyor ve gitgide kuvvetlenip yayılıyor. Sendika içinde politikacılık yapılmıyacağını görmüştük. Fakat Sendika dışında her işçi hürdür. İstediği partiye girer ve arzu ettiği gibi oy verir. Yani bir işçi meslek ihtiyaçları için sendikaya, politik ülküsü için de bir Sosyalist Partisine aynı zamanda girebileceğ gibi, çalışmak için bir istihsal Kooperatifine ve ihtiyaçlarını gidermek için de bir istihlâk Kooperatifine ortak olabibilir.

Her ne kadar Sendikalara politikacılık yasak edilmiş ise de tatbikatta her gün ve her yerde bunun aksini görüyoruz. Yani politik hayatta Sendika Federasyonlarının ve Konfederasyonlarının rolü ve kuvveti kanunlara rağmen gittikçe çoğalıyor.»

Bize Göre :

Sen nesin efendi!

Münip KOÇOĞLU

Tavla partisi, bezik partisi, gardenparti olur da, «Köylü Parti» si neden olmasın? Birinde oyun olarak partiler, öbüründe parti olarak oyun...

Efendi evvelâ sen nesin onu anlıyalım; köylü müsün, şehirli mi, yoksa köyden inmiş şehirli mi? Diyelim ki köylüsün; Hacı Ağa cinsinden misin? Sarı çizmelilerden misin? Yoksa çarıksızlardan mı?...

Toprak sahibi misin efendi? Sahipsen küçüğüne mi, büyüğüne mi? De bana bakalım! Traktörlü müsün, yoksa tek öküzüne eş olarak boyunduruğa giren misin? Nesin ve hangi cinstensin? Belki bunların hiç biri değil de «parti için parti» cisin.

Bilinmesi gereken nokta:

«Köylülük, şehirlilik» bugünkü dünyada mânasını kaybetmiş ve devrini kapamış bir tefriktir. El tezgâhcılığından sanayie geçen sermaye nasıl toplanmayı, tek ellerde yıkılmayı ve büyük sermayelere inkılâbı âmirse; [illegible] ziraatte de geniş toprak mü[illegible] sağlanır, istihsal artar, sermayenin toprağa hücumu şiddetlenir. Tek ellerde yığınlaşan sanayi sermayesi nasıl bir tarafta gündelikçi sanayi işçisini yaratırsa, toprak kaçkını toprak adamları da (az topraklı ve topraksızlar) ücretli ziraat işçileri halinde gelişir. Ve nasıl sanayi — ziraat sermayeleri sarmaş dolaş olacaksa, sanayi işçisiyle ziraat işçilerinin müşterek, «ücretlilik» vasıfları da gittikçe kaynaşır ve bu vasıf onları «emekçiler sınıfı» halinde geliştirir.

Şu halde köylü ve şehirli diye bir münasebet veya münasebetsizlik değil, sermaye — ücret münasebetleri vardır; çalışanla çalıştıran.

Peki sen nesin; mübarek sayın kurucu!

Sen galiba traktörlü Hacı Ağasın. Fakat bu zahmet neye? Parti kuracağına otur da parti vursana.

İşçi Röportajları

Yazan: İbrahim Güzelce

Tuğla harmanlarında çalışan işçilerle kim meşgul olur?

Günde 15 saat çalışan ve Gece kondularda yatıp kalkan işçiler

Gardif kömürünün genzi yakan, gıcıklıyan, öksürten dumanını teneffüs ede ede ocakların arasında dolaşıyordum. Yeni bir ocak çatılıyor. En altta ızgaralar, üstüne bir sıra kömür... Kömürün üstüne henüz kerpiç halinde olan bir sıra pişmemiş tuğla, sonra bir sıra kömür, arkasından gene tuğla, gene kömür... Böylece, ehram biçiminde bir şekil meydana geliyor. Sonra alttan bir fitil, ocak tamam... Bir ocak 10-15 gün yanıyor.

Biraz ilerimde, pişme işi nihayete ermiş ocaklardan birisi sökülüyor. İşçiler, hissedilir bir acelecilik içersinde, ellerinde kazma, tuğlaları birbirlerinden ayırıyor ve sınıflandırıyorlar... 2nci tip, 3 üncü tip... 2 nci tip tuğlanın bini 35-40 lira. Bir ocak bir çatılışta 50 bin tuğla pişiriyor. İşçilere soruyorum:

— Bu tuğlanın tozlarını yutmamanız için bir çare yok mu? Bütün bu tozlar; gözlerinize, ağzınıza doluyorlar...

Hepsi, bir ağızdanmış gibi cevap veriyorlar:

— Çaresini biz ne bilelim beyim?... Bilsek dahi ne olacak, bizi kim dinler?..

O aralık yanıma birisi sokuldu. Kendisini tanıtıyor. Harmanın araba işçisi imiş, adı Cemal Sonsay.

— Gazetecimişsin ağabey, diyor. Yaz, Allahını seversen yaz... İstersen söylediklerimin altını imzalıyayım. Günde 12-15 saat çalışıyorum. Buna insan canı dayanır mı?. Ben, işte şu ilerde gördüğünüz gecekondulardan birisinde otururum. İstanbulluyum. Buraya sürülmeden evvel, surlar boyundaki gecekondulardan birinde oturuyorduk. Belediye, şehrin imarını bozuyor, töristik midir ne Allahın belâsıdır onun güzelliğini kaçırtıyoruz diye evlerimizi yıktı ve bizi Nafia Vekâletinin kamyonlarile buraya nakletti. Bizi buraya getirirken ne vaitlerde bulunmuşlardı ağabey!.. Halbuki, aradan aylar geçtiği halde semtimize bile uğramadılar. Bin bir yoksulluk içersinde burada iskân ettik. Kış kıyamette, yolsuzluk yüzünden işlerimize gitmek mümkün olmuyor. Harman yazın var ama kışım paydos... Eh, biz yaşamak zorundayız. Yaşamak için çalışmak lâzım. Hafif bir yağmur neticesinde bizi şehre bağlıyan geçit, dizboyu çamur içersinde kalıyor. Bir vasıtaya ulaşabilmek için en aşağı 40 dakika bu çamurda yürümek zorundayız. Çocuklarımızı mektebe gönderemiyoruz. Hepsi cahil olarak yetişmek istidadındadırlar. Çünkü, buradan mektep tam yarım saat tutuyor. Koca bir adamın bile kış kıyamette zor göze alacağı bu mesafeye yavrucaklar nasıl dayanırlar?... Hastalarımızı hastahaneye nakledemiyoruz. Anı bir doğum hâdisesinde, imdadı sıhhiye'ye malik olmak bahtiyarlığına sahip değiliz. Yağışlı ve karlı havalarda ölülerimiz bile 3-4 gün evlerde kalıyor. Çünkü, Hükûmet Tabibi böyle zamanlarda buraya kadar gelip defin ruhsatiyesini vermeği bir mesele görüyor. İçecek suyumuz yok. Bütün mahalle birlikte çalışmak suretile bir kuyu açtık. Fakat bu su da içilecek gibi değil. Amma çarnaçar, bulanık ve topraklı olan bu suyu içmek zorunda kalıyoruz. Birçoklarımız bu su yüzünden hastalanıyor.

***

Sarı Göl Tuğla Harmanı'nda her anlatılan şey insana hüzün veriyor. Harman arkamda, dönüş yolunda dalgın dalgın ilerlerken düşünüyorum. Acaba, medeniyet mi insanların emrinde olmalı, yoksa insanlar mı medeniyetin?... Ve gözlerimin önüne, dağ gibi iktisadî, içtimaî bünyelerile, yaşama haklarına ehemmiyet verilmiş işçilerile, 20 nci asrın bütün nimetlerini insanların saadeti uğruna seferber etmiş milletler geliyor. Başımı arkaya çeviriyorum: Rüzgârın uzaklara kadar sürüklediği kömür kokusu son bir defa daha genzime doluyor... Ve bütün harman işçileri, teker teker düşüncelerimi kendi üzerlerine doğru çekiyorlar. Önce Trabzonlu Hasan, sonra oğlu askerde olan 65 lik ihtiyar ve onun eline bakan 2 torunu ile genç gelini, daha sonra araba sürücüsü Cemal Sonsay ve diğerleri... Kalbim, iki kıskaç arasında sıkılıyormuş gibi birşeyler oluyor. Kendi kendime soruyorum: Acaba, memlekette bu işlerimizi bir düzene koyacak, onları elle tutulup gözle görülecek kadar müsbet bir istikamete sevkedecek herhangi bir teşkilât mevcut değil midir?. Birden aklıma Çalışma Bakanlığı geliyor. Nev'i şahsına münhasır ismi ile, bütçesile, sigortaları ile, iş bulma kurumlarile, müfettişlerile, denetçilerile Bakanlık...

Rüzgâr, çok uzaklardan kulağıma bir şarkı getiriyor:

... ...
... ...

Kara talihimden yine bu yıl da
Baharı görmeden yaz geldi geçti!.

İbrahim GUZELCE

İşçiler!
Sendikalara üye olunuz ve ilgilendiren kanunları tetkik edip hakkınızı müdafaa ediniz!

Türk'ye Tekstil işçileri federasyonu için...

Yazan: Muammer Nâmi Ozerkan

Bursalı Sendikacı arkadaşların dâveti üzerine kongrelerinde bulunmak üzere Bursa giderken, bütün düşüncemiz kurmak yolunda olduğumuz T. T. I. F. (Türkiye Tekstil Işçileri Federasyonu) na katılma hususunda Kongreden bir karar alabilmekti.

Daha evvel Sağlık Büromuzdan Hüseyin Konik arkadaşımızın Bursa seyahatleri intibalariyle, Bursalı arkadaşlarımızın nazik dâveti her ne kadar bizlere bu yolda emniyet telkin etmekteydise de kongerede herhangi bir vaziyet dolayısiyle havanın değişebileceği endişesi içindeydik.

Yalovaya kadar yolculuğumuz bu endişeler içinde geçti. Yalovadan sonra etrafın güzelliği düşüncelerimizi biraz dağıtır gibi oldu. Bursaya geldiğimiz zaman da bu endişe yerine bir merak kaim oldu. Acaba bizi nasıl karşılıyacaklardı? Bursa Sendikalarının durumu neydi? Ve nasıl bir çalışma tarzı tutturmuşlardı?

Otobüsten iner inmez doğru Sendikaya gittik. Malûm merasimden sonra bir masa etrafında karşılıklı hasbıhale daldık.

Zevkle döşenmiş ferah bir toplantı salonunda aynı memleket çocuklarının hemen aynı dert ve düşüncelerle meşbu samimî havası içinde misafirliğimizi çok çabuk unuttuk.

Başkan Recep Kırım ve İdare Heyetindeki arkadaşlar kongrede okunacak çalışma raporunu hazırlamak üzere müsaade isteyip çalışma odalarına çekildikleri zaman salon, muhtelif branştaki sendikalı arkadaşlala dolmuştu.

Bizi yalnız bırakmamak için arasıra yanımıza gelen RecepKırıma Federasyon hakkındaki düşüncelerimizi söyledik. Daha ilk temaslarımızda gerek Başkan Recep Kırımın, gerek diğer Sendikalı arkadaşların tamamiyle müzahir olduklarını müşahede ettik.

Konuşmalar arasında ertesi günkü kongrede Ipekli Sanayii Işçileri Sendikası ile birleşme kararı alınacağını öğrenerek sevindik. Yalnız bazı hizipler çıkabileceği yolundaki ifadeleri bizi sonradan bir hayli düşündürdü.

Otelde yer ayırtmak üzere müsaadelerini istediğimiz zaman ikinci Başkan Hasan Kurtmakas bize refakat etti. Yolda Hasan Kurtmakasın Yapı Kooperatifleri hakkında verdiği izahat ayrı bir sevince vesile oldu.

6 ay evvel 7 arkadaşın 10 ar lira vermek suretile kurdukları bu kooperatif, geçen Çarşamba günü 60 evin temelini atmak suretile müspet faaliyetinin semeresini verdi.

Hasan Kurtmakasın Ankara seyahatı neticesinde Işletmeler Bakanının tavassutu ile Emlâk Kredi Bankasından temin ettiği 225 bin lira kredi ile, Merinos Fabrikasının fazla bulunan ev arazisinden istimlâk edilen fiyatla aldıkları 33 bin metre karelik arsa, fabrika inşaat şefliğinde Basri Duyal'ın yaptığı 57 metre karesi eve giden 320 metre karelik arazide bodrum üzerine tek kat olarak iki oda bir hol, banyo, WC, içi dışı yağlı boyalı, bahçeli işçi evleri inşaatını kuvveden fiile çıkartmıştır. 18 işçinin sıra beklediği ve 60 işçi arkadaşın anahtar tesliminde 1000 lira, mütebakisini de ayda 30 lira vermek suretile 20 yılda ödemek üzere 4 ay sonra sahip olabilecekleri 58000 liralık bu evler hakkındaki Hasan Kurtmakasın izahatini dinlerken Bursa sokaklarını bir hayli arşınladığımızın farkında bile olmadık.

Yemekten sonra tekrar sendikaya döndük. Geç vakitlere kadar hasbihalden sonra, yönetim kurulundaki arkadaşları raporları üzerindeki çalışmalarile başbaşa bırakarak sendikadan ayrıldık.

Otele döndüğümüz zaman Bahir Ersoy, Emin Kuşkön, Hüseyin Konik ve ben ertesi günkü kongre neticesi hakkında intibalarımıza dayanarak tahminlerde bulunduk.

Sendikalı arkadaşların hizip çıkabileceği yolundaki beyanları uykumuzu kaçırmadı değil...

Pazar günü Sendikaya gittiğimiz zaman hazırlıklar tamamlanmıştı. Bizim de hazır bulunacağımız bir toplantıda aralarında bir kişi dahi olsa çalışmaları tasvip etmiyen bir arkadaşın çıkmasını Bursalı arkadaşlar kendileri için bir küçüklük sayıyorlardı.

Öğle yemeğini müteakıp Sendikanın kiraladığı otobüslerle kongrenin yapılacağı fabrika sinema salonuna gittik. Salona girerken iki küçük işçi çocuğunun misafir ve delegelerin yakalarına rozet takarak Sendikaya az da olsa bir gelir sağlamaya çalışmaları gözlerimizi yaşarttı.

Bizden başka, Gemlik, Hereke ve daha bir çok yerlerden gelen Sendika mümessillerinin iştirak ettiği kongre salonu baştanbaşa dolmuştu.

(Devamı var)

İşten çıkarılan bir sayman

Karayolları Genel Müdürlüğü 1. Bölge merkez atölyesi işçi mümessilleri gönderdikleri bir mektupta şöyle diyorlar:

«Atölyemiz sorumlu saymanı Ismail Derin, kadrosu lâğvedilerek açıkta bırakılmıştır. Bundan hepimiz üzüntü duyduk. İsmail Derin'in atölyemizde bir işe tayinini genel müdürlüğümüzden rica ederiz.»

—o—

Işçi arayanlar

İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğünden:

Müdürlüğümüz ve Ajanlıklarımız tarafından her nevi san'at ve meslek şubeleri için işçi, evler ve müesseseler için aşçı, odacı, kapıcı, garson ve hizmetçi temin edilir.

İşçi, odacı, kapıcı, garson ve aşçı isteyenlerin (21952) telefon numarasında Müdürlüğümüze; 41367 numarada Beyoğlu; (86223) numarada Feriköy; (16-104) numarada Bakırköy bürolarımıza; hizmetçi isteyenlerin de (81849) numarada Beşiktaş büromuza müracaat etmeleri rica olunur.

İş ve İşçi Bulma Kurumu
İstanbul Şubesi Müdürlüğü

—o—

Muamele vergisi kanunu

(Baş tarafı 2 nci Sayfada)

rinden istifade edememektedirler. Işverenler, işçileri istedikleri zaman işlerinden çıkarmakta ve onları fazla çalıştırmakta ve çok az ücret vermektedirler.

b — Bu küçük işletmelerin, iş yerleri, sağlık şartları bakımından berbattır. Az ücret aldıklarından dolayı geçinemiyen işçilerimizin, bir de bu bakımdan gadre uğramaları devam ettirilmemelidir. Alınan haberlere göre, Muamele Vergisi değiştirilecektir.

Muafiyetin, daha ziyade, makine kullanmıyan el ve hariçten işçi almak muafiyeti kaldırılarak ev san'atlarına hasredileceği, bazı müesseselerden mutlak muaflığın kaldırılacağı ve zarurî ihtiyaç maddeleri üzerindeki Imalât Muamele Vergisi nisbetinin çok azaltılacağı tahmin edilmektedir.

Avukat Ihsan Altay GURHUN

İŞÇİ ve SPOR

Hasköy Idman Yurdu Yıldırana 3-0 galip geldi

Hasköy, I. Y. güzel bir oyundan sonra galibiyeti hak etti. Olimpiyat 3, Yıldıran(B)2

15 Ekim/Pazar günü Alibeyköy sahasında Olimpiyatspor — Yıldıranspor arasında bir dostluk maçı yapılmıştır. Ilk devreyi her iki takım da güzel oynayarak 1-1 berabere bitirmişler, ikinci devrenin sonlarına doğru tamamen açılan Olimpiyatspor 2 gol daha çıkararak maçı 3-1 bitirmiştir.

Bu maçtan sonra yine aynı sahada Yıldıranspor (A), Hasköy Idman Yurdu (A) takımları arasında bir hususî maç yapılmış ve takımlar şu kadroyla oynamışlardır:

HASKÖY İDMAN YURDU:
Necdet — Hüsamettin, Necdet — Taci, Şeref, Hami — Burhan, Ismail, Muzaffer, Hikmet Necati.

YILDIRANSPOR:
Kadri — Faik, Enver — Ali, T. Nevzat, Nevzat — Abdullah, Erhan, Şemsettin, Selâmi, Yılmaz.

Oyun başladığı zaman Hasköy I. Y. daha ilk ânda rakip kaleye tehlikeli akınlar yaptığı görüldü. Fakat anlaşmalı bir oyun tarzı tatbik eden Yıldıran müdafaasında takılıyorlardı. Bu hâl on beş dakika devam etti. Bu dakikadan sonra H. I. Y. Yıldıranspor kalesine iyice baskılar yapıyordu. Işte bu devamlı baskılar neticesinde 2 gol çıkaran H. I. Y. devreyi 2-0 galip bitirmiştir. Ikinci devrede daha hâkim oynıyan H. I. Y. 1 gol daha atarak maçı 3-0 gibi bir farkla bitirmiş ve galibiyeti hak etmiştir.

Faik KALYONCU

Yugoslavyaya gitmek üzere olduğunu gazeteler beyan etmişti. Fakat öğrenildiğine göre seyahat geri kalmıştır. Yugoslavyadan gelen âni bir telgrafta havanın muhalefeti dolayısiyle seyahatin 1952 Mayıs veya Haziranında yapılmasının doğru olacağı bildirilmiştir.

Kısa spor haberleri:

★ 13 Eylûl gecesi Açıkhava Tiyatrosunda Taki ile Garbis arasında yapılmış olan 10 ravunutluk boks maçında Taki sayı hesabiyle galip gelmişti. Bunun üzerine Garbis yine 10 ravundluk revanş maçı için Taki'yi tekrar ringe dâvet etmiştir.

Iki güzide boksörümüz bu mühim karşılaşma için hazırlıklarına başlamışlardır. Maç 27 Ekimde Spor ve Sergi Sarayında yapılacaktır.

★ 10 Ekimde Cucelli'yi mağlûp eden Fausto Gardini, 6-4, 7-5, 6-1 biten bu maç sonunda 1951 Italya teni şampiyonu olmuştur.

★ Futbol Federasyonunun evvelce hazırladığı programa göre ayın 29 unda Fransaya gidecek olan B. Milli takımı kadrosu 22 Ekimden itibaren bir hafta müddetle Yeşilköyde kampa alınacaktır. Bu seyahatte kaptanlığı Karagücünden Mustafa Ertan yapacaktır. Diğer taraftan Izmirli kaleci Erdoğanın yerine Karagücünden Fevzi seçilmiştir.

★ Istanbul Güreş Kulübünün

IŞÇI HAKKI
Haftalık Siyasi Müstakil Gazete
Gönderilen yazılar geri verilmez.
**
Yıllık abonesi 520 kuruş
Altı aylık 260 »
**
İlân Tarifesi
Başlık 20.00 lira
Resmi ilânların bir santimi 2.00 »
Kongre ilânları 7.50 »
**
Doğum, nişan, düğün ve ölüm ilânlarından hiç bir ücret alınmaz.
Basıldığı Yer:
Son Telgraf Matbaası

Kaplumbağayı da geçti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

rin, şartnameye uygun olmadığı ha sebile, Belediye tarafından yıktırılması yoluna gidileceği ileriye sürülmektedir. Emlâk ve Kredi Bankasile Belediyenin müştereken inşa ettirmekte olduğu 105 evin inşası ise bitmek üzeredir.

IŞÇI HAKKI — Ucuz ev inşaatı, ihtiyacın azameti karşısında zaten pek dar tutulmuştur. Binlerce ev lâzımken ancak birkaç yüz tane yapırılabilmektedir. Fakat onlar da bir türlü tamamlanamamaktadırlar. Inşaatın ağırlığı kaplumbağa sür'atini de geçmiştir. Şu yaz mevsiminde şehirde bir sürü yeni, hususî ev, apartıman yapıldı; belediye ise ne hikmettir bir türlü 65 evi bitiremedi.

Geçenlerde bu mevzuda müteahhitle bir ihtilâf çıkmıştı. Bu sefer yine anlaşmazlığa düşüldüğüne ve kara kış da bastırdığına göre ucuz ev bekliyen meskensiz vatandaşlar bu kış da arzularına nail olamıyacaklar demektir. Bari 105 ev bir ân önce tamamlansa da onlar tevzi olunsa... Yine hiç yoktan iyidir!.

Sellüloz işçilerine zam

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

dikasının çıkarmış olduğu toplulukla iş ihtilâfı İl Hakem Kurulunca %10 ve 15 olarak işçilerin lehine kara vermiş olduğu halde, o zamanki işveren vekilinin itirazı üzerine bu karara itiraz etmek mecburiyetinde olan Sendika, Yüksek Hakem Kurulunda dâvayı maalesef kaybetmiş bulunuyordu. Bu kere kanunî müddet dolmuş olduğundan tekrar eski isteğinde ısrar eden Sendika İdare Heyeti, yeni müdür Sayın Dr. Naci Ortabaşı ile samimî olarak yapmış oldukları konuşmada bu hususta elinden gelen her şeyi yapacağını sendikacı arkadaşlara söyliyerek, bilhassa bu iş için Ankaraya gitmiştir. Orada işçinin haklı olan bu dâvasını bütün mevcudiyetiyle müdafaa eden Dr. Naci Ortabaşı müsbet intibalarla dönerek biz işçilere az da olsa %10 ve 15 gibi bir zammı kazandırmıştır.

İhtilâfa gidilmeksizin kazanılmış bu dâvada sayın müdür Dr. Naci Ortabaşının payı çok büyüktür. İşçi müdür dediğin böyle olur. Senelerce işçinin hakkını istismar ederek kendi mevki ve menfaatlerini düşünen işverenler ibret alsınlar.

Selüloz işçileri yeni müdürlerinden çok şeyler bekliyorlar. Kooperatif, prim ve temettü ikramiyesi gibi işçinin meşru haklarından sayılan bu mevzularında sayın işçi müdürümüz tarafından halledileceğine büyük bir imanımız vardır.

Malûliyet Baremi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

yardım görememiştir. Osman Üzel bu hususta şunları anlatmaktadır:

«— 1942 yılındanberi yeraltı işçisi olarak çalışmaktayım. İş kazası sonundan 6 ay kadar yattım. Sigortadan bir menfaat temin edemedim. Sigorta bana bir lira yevmiye bağladı. Bunun 75 kuruşunu işletme kesti. Böylece ayda elime 750 kuruş geçti. 25 kuruş sigorta yevmiyesile hiç bir vatandaş istikbalini elde edemez.

Kaza neticesinde sol elimin işaret parmağı kesildi. Sigorta idaresi bu parmağıma onda iki nisbetinde bir malûliyet gördü. Bu nisbet, gerçeğe uymamaktadır.

Durumun tetkikini ve malûliyet bâreminin yeni esaslara göre hazırlanmasını isterim.»

Yabancı işçilere yeni iş sahaları

(Baştarafı 1. ci sayfada)

lik, elbise, kasket ve kundura imâlciliği, seyyahlara tercümanlık, inşaat demir ve ahşap sanayi işçileri, şoförlük, apartman, han, otel ve şirketlerde bekçilik, kapıcılık, odacılık, garsonluk, bar oyunculuğu ve şarkıcılık.

Bu duruma göre; ötedenberi garsonların ve Batı Musikisi İcra edenleri nyabancı uyrukluların çalıştırılmaması isteği kanun yoliyle bertaraf edilmiş olacaktır. Yeni tasarı işçiler arasında teessür uyandırmıştır.

Hasta işçilere

(Baştarafı 1. ci sayfada)

lunduğu görülmüştür. Gazetemize müracaat eden işçiler, gözyaşı dökerek karşılaştıkları sert muameleleri anlatmışlardır.

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasına tayin edilen bir kız doktordan da şikâyet edilmektedir.

İddialara göre, bu bayan doktor ikide bir «ben sizin babanızın uşağı mıyım?.» gibi sözlerle çıkışmaktadır. Bir bayan doktorun ağzına yakışmıyacak hakaretlerde de bulunmaktadır.

Ilgililerin nazarı dikkatini çekeriz.

KONGREYE DÂVET

Istanbul Nakliyat Işçileri Sendikasının senelik Kongresi 27 Ekim Cumartesi günü saat 15 de Tekel Nakliyat Şubesinde yapılacaktır. Sayın üyelerin teşrifleri rica olunur.

YONETİM KURULU

Darılmaca yok

(Baştarafı 1. ci sayfada)

mıyor. Olünce de dördüncü sınıf cenaze merasimi ile defnediliyor.

Eğer işçinin hakkı düşük ücret alıp verem olmaksa biz hakkımıza razı değiliz. Yok eğer her Türkün hakkı gibi iktısaden de, siyaseten de, vicdanen de hür olmaksa biz işçiler bu hürriyetlerimizi, bu haklarımızı elde etmek için çalışacağız. Ve o zaman size:

«Herkes hakkına razı olsun efendim» diyeceğiz.

ŞIMŞEK

KONGREYE DÂVET

İstanbul Su Sanayii Işçilerinin ilk kongresi 21/10/1951 Pazar günü saat 13 de Feriköy Duatepe Gençlik Kulübü Lokalinde yapılacağından kayıtlı üyelerin teşrifleri rica olunur.

GÜNDEM:

1 — Müteşebbis Kurulun çalışma ve hesap raporlarının okunması.
2 — Raporlar üzerinde konuşma ve müteşebbis Kurulun ibrası
3 — Seçimler.
4 — Dilekler ve İstekler.

Yönetim Kurulu

Gemi sanayii işçilerinin mühim kongresi

Erzurum milletvekili Emrullah Nutku işçileri ilgilendiren mevzular üzerinde izahat verdi

Istanbul Liman ve Dokları Gemi Sanayii Işçileri Sedikasının yıllık kongresi Pazar günü saat 10 da Kasımpaşada Unal sinemasında toplanmıştır. Kongreyi, Sendika Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Yüksel açmış ve bunu müteakıp çalışma raporu okunmuştur. Raporda toplulukla iş ihtilâfı çıkarılarak ücretlerin yüzde 20 nisbetinde arttırıldığı bildirilmiş ve Işçi Sigortaları mevzuatında bazı değişiklikler yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Rapor üzerine söz alan işçiler işçi evleri meselesinin bir ân evvel halledilmesini istemiş, işçiler için Gıda Kooperatifi kurulması lüzumu üzerinde durmuşlardır.

Recep Hoşgör, 60 yaşını doldurmasına üç ay kala işten çıkarıldığını anlatmış, bu yüzden İşçi Sigortasının kendisine emeklilik maaşı bağlamadığını ve hakkının korunması lüzumunu izah etmiştir.

Kongrede hazır bulunan Erzurum Millet Vekili Emrullah Nutku kürsüye gelerek bir konuşma yapmıştır. Emrullah Nutku demiştir ki:

«— Bir milletin mes'ut ve müreffeh olması, o millet fertlerinin haklarına kanaatkâr olmaları ile mümkündür. Haklarımıza kanaatkârlığı Prensip edinirsek bu ıztırap sahneleri tamamen ortadan kalkacaktır. Meselâ bir şoför, taksimetreye kanaat etmiyerek müşteriden fazla ücret istememelidir.»

Grev Kanunu Tasarısı üzerinde de duran Millet Vekili şunları belirtmiştir:

«— Grev Kanunu Tasarısını görmedim. Meclisten işçilere en faydalı şekilde çıkacağına emin olabilirsiniz. Bugünkü Meclis ideal ilim adamlarının toplandığı bir yer olmıyabilir. Fakat mutlak surette millet ve vatanseverlerden, samimiyet ve hüsnü niyetle millete hizmet etmek azminde olanlardan teşekkül etmiştir.»

Iş Kanununun tek işçi çalıştıran iş yerlerine teşmili mevzuuna da temas eden Millet Vekili şu kanaatini izhar etmiştir:

«— Iş Kanununun tek işçi çalıştıran iş yerlerine teşmili işi çok güç bir dâvadır. Bu mesele incelenmektedir. Eğer tek işçi çalıştıran iş yerlerine tatbiki mümkün görülemezse ilk öne beş, sonra üç, sonra tek işçi çalıştıran yerlere teşmil edilebilir.»

Kongre başarı ile neticelenmiş ve yeni Yönetim Kurulu şu şekilde teşekkül etmiştir:

Başkan Mahmut Yüksel, Başkan Vekili Yusuf Can, Sekreter Mustafa Sanaklı, Sayman Sadi Metin, Veznedar Vehbi Özen. Üyeler: Şükrü Bilgin, Kemal Gözen, Mahmut Sürenkök, Enver Pektezel, Halil Arduman, Kemal Utku, Mahmut Ertaş, Eyüp Yaman, Hüseyin Aydemir, Hüseyin Alpe.

Hepsine başarılar dileriz.

AÇIKLAMA

Hiç bir siyasî partiye mensub olmadığını gördüğüm lüzum üzerine ilân ederim.

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Genel Sekreteri
Şaban Yıldız

Politikaya göre ayar edilen eğitim

Bizdeki Milî Eğitim çalışmalarının karakterini gösteren bir misal olmak üzere Hürriyet gazetesindeki bir Başyazıdan bir kaç satır alıyoruz.

«Kongre ve Maarif» başlıklı başyazısında Sedat Simavî D. Parti Genel Kongresi münasebetiyle otel bulamıyan bazı delegelerin Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleri tarafından Talebe Yurtlarına, talebelerin dışarıya atılması suretiyle yerleştirildiğini şiddetli bir lisanla tenkid ederek şunları yazmaktadır:

«— Sayın Tevfik İleri, merak ediyorum hâlen sokakta kalan o Üniversite gençlerinin Cemiyet Reisi olsaydı, acaba bugün ne derdi?..

Ne diyeceğini ben size söyliyeyim: Çoktan yaygarayı basmıştı.»

Tophane işçileri Yeni Yönetim Kurulu

Liman Doklar Gemi Sanayii İşçileri Sendikası Tophane Şubesi yıllık kongresinde yönetim kuruluna şu işçiler seçilmiştir:

Yusuf Can, Mehmet Sürenkök, Emin Taşpınar, Fethi Tamiş, Faruk Güral, Eftal Kurtoğlu, M. Ali Altıntop, Refik Kesin, Mustafa Uslu, Enver Rehteyel. Sâbit Gündem.

Başarılar dileriz.